

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Christos a înviat!

Sfinte și fericite zile de Paști! Voi sînteți lumina creștinilor, voi mîngăierea celor obidiți, voi mîngăierea celor slabi, voi icoana măreței atotputerniciei a Domnului!...

Pe toate întinderile românești, în munți și văi, la sate și orașe, în palate și-n cocioabe, — veselie sărbătorească străluce pe fețele creștinilor, mulțumire dumnezească înalță sufletele lor.

— *Christos a înviat!*

— *Adevărat c'a înviat!*

Și bunăta creștinească, limpede iubire de oameni, înduioșează pe toți cei-ce cu bucurie își dau binețe, în numele Domnului!...

O pace din cer, o liniște de biserică, o strălucire de raiu domnește pretutindeni.

Scumpe zile de Paști, voi sînteți vestitoarele *Învierii*, lucitoarele sărbători ale biruinței binelui asupra celor răi...

N'avem noi sărbători mai frumoase decât sărbătorile *Învierii*. Și n'avem gânduri mai luminate, nădejdi mai îmbelșugate decât cele pe cari le deșteaptă în sufletul nostru dumnezeieștile cuvinte: *»Christos a înviat!«* — *»Adevărat c'a înviat!«*

A înviat Christos, a înviat dreptatea de veci, a înviat Cel ucis pentru legea sfântă!

Cu fețele pline de evlavie, cu sufletul cucernic, cu mintea luminată, — poporul nostru se-nduioșează de far-

mecul vestirei celei fericitoare și înșinat răspunde: *»Adevărat c'a înviat!«*

Este adîncă înțelepciunea și strălucită e gândirea ascunsă-n cuvintele acestea.

Poporul nostru românesc, credincios de aproape două mii de veacuri bisericei și legii strămoșești, cari l-au scăpat din bezne și primejdii și vieții sănătoase l-au dat, — acest bun și creștinesc popor simte în fiecare an trebuința de-a vesti în lume, de-a vesti tuturor *Învierea* cea măreață, *Învierea* și vieța de veci a legii strămoșești.

Simte Românul trebuința sufletească de a-și aminti în fiecare an, că nu poate fi ucisă dreptatea, că dreptii înviează, că biruința celor răi numai părere este și că numai cei buni seceră adevărata biruință a dreptății!

Popor schinjit veacuri multe, hărțuit și prigonit mereu pentru *limba și legea sa*, Românul nu desnădăjduște nici-odată. Însuflețire nouă, curaj puternic primește el în fiecare an, când evlavios răsună peste moșile românești glasul de aur: *»Christos a înviat!«* — *»Adevărat c'a înviat!«*...

Învierea, sublima și fericitoare *Înviere*, este simbolul *vecinicei biruinți a adevărului asupra nedreptății*. Luptător dumnezeesc pentru adevăr, Isus Christos a suferit și chinuri și răstignire și moarte, dar' — adevărul a biruit!

Dragostea a răpus răutatea, dreptatea a spart întunerecul nedreptății!

Așa-i rînduiala lumii și nu sînt puteri cât de drăcești cari să poată clinti pentru totdeauna *domnia adevărului și a dragostei*.

În zilele scumpe ale *Învierii*, noi, popor schinjit și răstignit pentru adevăr și dreptate, ne înalțăm cu nădejde și cu evlavie gândirile, sufletele ni-le înseninăm, inimile arse de jale ni-le alinăm, puterea de luptă ne-o oțelim.

Pentru-că știm rostul *Învierii* și avem încredere în nemărginita dreptate a Celui de sus. Este voea Atotputernicului, ca lumea să sufere pentru dreptate. Din suferință răsare doar' dragostea, bunăta, simțul creștinesc de jertfire.

Să suferim deci și noi și să ne jertfim. Dar' să nu ne lăsăm în voea dușmanului, fără de a propovădui și apăra drepturile noastre, fără de a voi și lupta pentru biruința dreptății noastre!

Asemenea Fiiului vecinic, noi să jertfim totul, chiar și vieța, *numai credința în adevărul și dreptatea noastră — nu!*

Christos, deși Fiiul lui *Dumnezeu*, suferit-a răstignire și moarte cumplită pentru *oameni*. Cu atît mai mult noi, bieți muritori, trebuie să ne jertfim pentru *limba și legea noastră*, cari ne-au dat *vieța și de moarte ne-au ocrotit!*

Totdeauna, cînd ne vom crede mai aproape de moarte, atunci să avem mai tare credință în *vieța noastră*. De cîteori ne vom simți istoviți și fără de credință, să luăm nou curaj și credință din legea noastră creștină.

Ear' între noi, frați cu frați, să fim așa cum Isus a fost cu toți: plini de *dragoste*, iubitori de *adevăr*, ocrotitori *dreptății*, hulitori rului.

Să ne iubim neamul mai mult ca pe noi înșine. Și să ne jertfim totul pentru lege și neam.

FOIȚA.

Cîntarea Sfințelor Paști.

De

Aron Boca Velchereanul.

Frați! e ziua *Învierii*,
Ziua sfîntă-a luminărei,
Din noaptea cea de păcate,
Prin *înviere* iertate.

Veniți să ne îmbrățișăm,
Și azi să ne bucurăm,
Celor gresiți să iertăm,
Și iertându-i să cîntăm:

Christos din morți s'a sculat,
Iadul, moartea le-a călcat,
Și din lanțurile morții
Sîntem azi scăpați cu toții.

Paștile cele sfințite,
Pentru creștini întocmite,

Ele ne dau azi scăpare
Din păcat, și 'n raiu intrare.

Paștile! Paștile mari,
Paștile sfinte și tari,
Paștile cele frumoase,
Ni-le-ai dat astăzi Christoase.

Paștile azi au deschis
Raiul, ce fusese închis
Prin păcatul din edem,
La al sătanei îndemn.

Paștile astăzi sfințesc
Tot neamul cel creștinesc,
Veniți frați! să le primim
Și pe Christos să-l mărim.

Voi muieri prevestitoare,
De 'nviere vîzătoare,
Cîntați versuri de mîrire
Pentru-a morței omorire.

Bărbatu Linei.

Auzită dela *Cornelia Dopp* din Frăua, publicată de *Istodor Dopp*.

Vine bărbatul Linei
Vine cu hînteauăle
Ca pe Lina să 'mi-o ducă.
Cînd la poartă ajungea
El din graiu așa grăia:
— Eși tu Linuța afară,
De deschide porțile
Să între hînteauăle.
Dar' easă muma Linei
Cu-n pîr galbin despletit,
Cu lacrimi pînă-n pămînt:
— Că Lina nu va eși,
Că Linuța-i moartă-n casă,
Moartă-n casă sus pe masă
Sub un covor de mîtasă.
El în casă c'o intrat
Față albă'o ridicat
Și din graiu el a grăit

Atunci nu ne vom cutremura și tari vom fi față de ori-ce atac, vie acela asupra noastră din ori-ce parte.

Sus deci inimile, iubit popor românesc!

Christos a înviat! Dreptatea a învins!
Ioan Scurtu.

Noul secretar de stat. În locul lui *Jakabffy*, trecut la pensie, e numit secretar de stat în ministerul de interne deputatul *Gullner Gyula*, fost *apponyist*, despre care se zice, că e mare aderent al autonomiei municipale, prin urmare contrar statificării administrației. Numirea noului secretar de stat e bine primită și e considerată ca începutul unei purificări în centru, dat fiindcă *Jakabffy* era mare — *bánffyist*. După purificarea în centru, va urma purificarea în comitate; așa se zice. S'o vedem!

Lascar Catargiu. Duminecă, partidul conservator din România a depus omagiile și regretele sale pe mormântul lui Lascar Catargiu, șeful sub care partidul conservator s'a constituit definitiv și sub conducerea și inspirația căruia a săvârșit toate faptele de care partidul are a se lăuda în trecutul său istoric dela începutul vieții sale constituționale. Din acest incident „*Apărarea Națională*” scrie următoarele:

»Noi, naționaliștii, depunem și noi omagiile noastre pe mormântul unuia din uriașii, cari au făcut România modernă și a cărui țire și caracter erau întruparea cea mai curată a vechiului boier și moșnean român.

DIN LUME.

Răsboiul din Africa.

Întâmplări mai însemnate nu au fost în zilele din urmă pe câmpul de răsboiu, ci numai ciocniri și lupte mai mici.

Astfel Buri au avut un atac cu trupele trimise de lordul *Roberts* spre sud, în ajutorul generalului *Brabant*, dar rezultatul încă nu e cunoscut.

Ziarele din *Londra* au o depeșă din *Bloemfontein*, în care se anunță, că lordul *Rosslyn* a căzut în prinoare la Buri. În jurul *Bloemfontein*-ului circulează multe cete de Buri. Una din ace-

— Taie maică giolgiu-n foi
Și ne-ngroapă pe-amândoi,
Taie giolgiu-n patru lași
Ne-ngroapă ca pe doi frați;
Ear' pe Lina să 'mi-o 'ngropi
La ușa bisericeii,
La icoana Precestei
Ear' pe mine să mă 'ngropi
La ușa altarului
La icoana Tatălui;
Ear' din mine va eși,
Va eși un brad frumos;
Ear' din Lina va eși,
Va eși un fir de linte
Prin biserică se 'ntinde
Cu bradu că să cuprindă,
De să miră lumea toată
C'o fost dregoste curată
D'un ficior june și-o fată.

stea a surprins o patrulă engleză și a luat-o prinsă. Din patrulă făcea parte și lordul *Rosslyn*; patrula a fost dusă la *Kroonstadt*.

La *Wepener* garnisoana engleză este foarte strimtorată. Până acum au căzut 18 Englezi și 132 sânt răniți. Generalul *Brabant* a plecat din *Alival-north* pentru eliberarea garnisoanei din *Wepener*, dacă nu va sosi prea târziu.

Din *Haga* se depeșează, că deputația specială din *Transvaal* a sosit acolo în 16 l. c. însoțită de *Dr. Leyds*. Ea a fost primită la gară de o mulțime numeroasă care a aclamat pe Buri în mod călduros.

Fischer, conducătorul deputației a făcut vizită prim-ministrului *Pierson*, fiind de față și *Dr. Leyds*.

Știrile mai nouă vestesc, că Buri s'au retras dela orașul *Wepener*, pe care îl țineau împresurat.

Din insula *S. Elena* (unde a fost dus odinioară și *Napoleon I.*) se vestește, că acolo a fost dus viteazul general *Cronje*, ear' în 17 l. c. a sosit prima ceată de prizonieri buri în insulă. Prizonierii au fost duși în tabăra de lângă *Deadwood*; ei se află bine.

O depeșă din *Bloemfontein* spune, că cetele Burilor se află în apropiere de 8 miluri engleze dela oraș; trei vânători au străbătut în oraș, fără a pute fi prinși.

SCRISORI.

Lucruri frumoase.

De lângă *Medias*, 12 Aprilie n.

Înainte de aceasta cu vre-o câțiva ani 'mi-s'a dat prilej a cetii în mai multe rînduri prin foile noastre »*Tribuna*» și »*Foia Poporului*» plângerea poporului gr.-or. din *Hașag* asupra parochului de odinioară *Aron Cotruș*.

Acel mic popor dornic de înaintare, văzând cărările cele greșite ale numitului preot, s'a adresat la consistor cu mai multe plânsori pentru delăturarea lui din parochie. Lucrul însă s'a trăgănat mai mulți ani, până-ce această parochie era ajunsă aproape de pierire, când apoi în iarna anului 1897 consistorul suspendă pe *Cotruș* din postul de paroch din *Hașag*, punând parochia sub administrarea zelosului paroch din *Slimnic*, *Clemente Nicula*.

Poporul ajuns sub cărmuire bună, numai decât s'a apucat de muncă, arun-

cându-și în prima linie privirea asupra casei lui *Dumnezeu*, care avea neapărată trebuință de reparatură. Astfel în decursul verei anului 1898, după-ce a primit un însemnat ajutor și dela *Venerabilul consistor* — biserica a primit repararea trebuincioasă.

După-ce a terminat cu sf. biserică, încă în toamna aceluia an s'a apucat de fiica ei, de școală, de care încă erau de tot lipsiți — închiriând spre acest scop câte o casă privată în vre-o 3 ani din urmă — declarată fiind cea veche de necorespunzătoare.

Și au zidit o școală frumoasă din material solid și la un loc foarte potrivit al comunei, care face mare cinste *Hășeganilor*. Această frumoasă isbândă au a o mulțumii, în mare parte *Românii* din *Hașag* și notarului comunal *Hadnagy Vilmos*, care în interesul lor a intervenit la dirigătorii pentru intabularea aceluia teritor comunal, pe care s'a edificat școala — deși *Sașii* au protestat.

Zidirea școlară a fost colaudată în toamna anului trecut de un expert (pricepător) adus de șeful tractului, părintele protopop *Romul Mircea*, cu care prilej, — fiind de față administratorul parochial de acum, părintele *Elie Ciurugă*, paroch în *Șeica-mare*, — a săvârșit și sfințirea ei, predându-o comitetului parochial spre îngrijire, ca loc de creștere și luminare a fiilor și nepoților lor.

Pentru acoperirea speselor avute cu zidirea școlăii, s'a fost făcut la timpul său o listă de repartițiune constătoare din mai multe clase, din care însă numai o rată s'a plătit, hotărîndu-se poporul în decursul verei trecute — când *D-zeu* a binevoit a-l învrednici și pe el cu un seceriș bogat — a da așa numita »*dijmă*«, adică tot din 10 clăi de grâu, una pe seama școlăii, care grâu imblătit fiind a dat peste 140 hectolitru grâu curat, care încă nici de present nu s'a vîndut, așteptându-se urcarea prețului. Asemenea e hotărît poporul a da și în anul de față — dacă va da și *D-zeu* — ca astfel mai cu înlesnire să-și plătească datoria făcută cu zidirea școlăii, ear' cu restul să-și mai acopere din datoria de peste 1200 coroane, care o datorește *Ven. consistor*, și

Poesii populare.

De pe valea *Arieșului*.

Din *Mischiu*.

Culese de *Michail I. Găzdac*, învățător.

Spune-i mândră maică-ta
Să nu-și bată gurița
Cum își bate cățaua,
Că noi atunci ne-om lăsa
Când maică-ta a sămăna
Într'un ac un șir de mac,
De-a vedă că macu crește
De lăsat tragă nădejde.
Mândră mândruleana mea,
Aseară 'nserai pe coastă
Pe dinsus de casa voastră
Ș'auzii câinii lătrând
Pe maică-ta blăstămând,
Blăstămându-te pe tine
Pân'ce șezi mândră cu mine.

Tragă-nă, mândră, tragă-nă
Frunză de goron galbină,

Că și io 'mi-am trăgănat
Frunză de goron uscat.

Plouă Doamne ce-i ploua,
Nu ploua ogoroarele
Că mândra-i cu oile,
Nu ploua fênașele
Că mândra-i cu vacile.

Măi bădiță mut și prost
Da tu-aseară unde-ai fost,
Că 'i-o mult te-am așteptat
Tot cu foc și cu lumină
Și cu dor dela d'inimă,
Dac'am vîz't că nu mai vii
Pusei doru-n căpătăiu
Cu dragostea mă-nvêlîi.

Cătu-i mândruța de mică
Se burică pe opincă
Și iubește de părlește
Maică-sa o jordălește
Să se lase până crește.

care tot din neglijarea fostului paroch își are isvorul.

Din cele zise, se vede deci apriat, că făgăduelile făcute Ven. consistor de acest popor atât în scris cât și verbal — când cu ocasiunea cercetărilor disciplinare a fostului paroch — s'au îndeplinit și se îndeplinesc văzând cu ochii. A făgăduit cu deosebire și s'a ținut de cuvânt vrednicul fruntaș și mare proprietar *Ioan Blottor*, având mare dorință a lucra pentru înaintarea și luminarea poporului, din care însuși face parte.

Așa s'a și întâmplat, căci în fruntea tuturor lucrărilor săvârșite s'a pus acest harnic bărbat, premergând cu pildă bună celorlalți poporeni, cari văzându-și zelul și dorul de înaintare îi dădeau ascultarea cuvenită, ca unui părinte sufletesc, spriginit fiind întru realizarea acestor lucrări de însuși starea sa materială, cu care l-a binecuvântat D-zeu, în urma ostenelelor sale. Când era lipsă de bani, nu întreba sunt, nu sunt, ci punea din ai sei, până era de unde să-și primească; mulți poate nici nu i-a mai primit. Văzând mai departe starea cea slabă a casei parochiale, și având în considerare greutățile cele mari ce le avea poporul, s'a hotărât și a plătit măiestrilor zidari din al seu pentru ridicarea și punerea ei sub cooperiș. În anul de față în conțelegere cu poporul vor merge mai departe și vor termina și această zidire, provăzându-o cu uși, ferestri și celelalte lucruri trebuincioase, pentru-ca la timpul seu să poată servi de locuință părintelui lor sufletesc, de care de present sunt orfani.

Greu le va fi venit multora dintre poporeni, când une-ori, dela câte un lucru început al lor îi lua dl Blottor și cu sila îi ducea în lucrul bisericeii sau școalei, — fiind un om de natură aspră și strictă, — dar' apoi și harnic. Acum însă când ved că la ce rezultate îmbucurătoare au ajuns, cred că toți îi sunt și trebuie să-și fie recunoscători și mulțumitori.

Mulțumească deci poporul gr.-or. din Hașag, precum și cel gr.-cat., care încă a contribuit cu 1400 coroane la edificarea școalei, — în prima linie lui

D-zeu pentru ajutorul dat întru îndeplinirea lucrărilor amintite, mulțumească apoi zelosului lor conducător *Ioan Blottor*, — dela care încă mult bine mai pot aștepta, — care spriginit de comitetul parochial peste tot și cu deosebire de membrii *Oltean*, *Frăliciu* și *Dordea*, au ajuns acolo, încât peste puțină vreme se va pute pune în asemănare cu alte parochii mai înaintate în ale bisericeii și școalei, ear' eu îi doresc, ca să le și întrecă.

Într'adevăr, brav și vrednic popor, căruia numai laudă i-se cuvine.

Iubitorul de înaintare.

Din Cugir.

Representanța comunei Cugir în ședința sa din 4 Aprilie a. c. a mai trântit un conclud de mare valoare, care eară ne face cinste și mă silește să-l dau în vileag. Anume, cu finea lui *Martie* a. c. a expirat arēnda unei mori comunale, căci cu 1 Aprilie era să se înceapă lucrul cu așezarea scaunelor pentru moara cea nouă, edificată lângă cea veche, prin ce se lua apa dela moara veche și poate era cassată pentru totdeauna.

Nefiind însă întreprinzătorul morei gata cu cele de lipsă, face cunoscut că nu se poate apuca de lucru cel puțin o lună de zile, ba poate vor trece și două luni.

De sine se înțelege, că moara trebuia esarēndată de nou. S'a și ținut licitația *Duminecă*, în 1 Aprilie, când notarul n'a fost acasă. Publicațiunea nu s'a făcut în regulă, astfel la licitație au fost numai doi inși, — boltașul sas și *Ioan Băluș*. Cel dintâiu a dat 1 fl., al doilea 2 fl. Astfel o moară cu 2 roate, 2 petri, care aduce regulat vamă pe zi 14 ferdele à 20 litre a ajuns licitată pe zi cu 2 florini, adică doi florini în posesiunea lui *Ioan Băluș* cel vestit în croirea de fonduri și cel care strigă în gura mare, că nu putem da plată la învățători, că nu avem de unde.

Venind notarul acasă și aflând de treabă, a adunat reprezentanța în 4 Aprilie, spunându-le că licitația nu e pe cale și că comuna nu poate suferi atâta pagubă, de oare ce se află licitanți, cari

dau îndoit și întreit mai mult; propune să se facă licitație nouă. Atunci să fi văzut apoi pe *Ioan Băluș* împreună cu adjutantul seu *Nicolae Micu* — care ear' știe atâta carte — și cu neamurile toate, gândea că li-s'au aprins paie sub tălpi, norocul că cel mai cuminte a tăcut, căci altcum nu știu ce s'ar fi întâmplat. Astfel cu majoritate de voturi s'a enunțat concludul că licitațiunea e bună și alta să nu se mai facă.

Așa merg trebile pe la noi: cine poate oase roade, cine nu, nici carne moale. *M.*

Esposiția din Paris.

Între întâmplările de peste săptămână cea mai însemnată este deschiderea *esposiției din Paris*. Esposiție se numește adunarea de tot felul de lucruri, făcute de mâni omenești și așezate după soiul lor și după țeri, ca să se poată vedea, care țeară în ce lucruri e mai înaintată sau mai înapoiată și astfel a se trage din aceasta învățătură. La esposiția din Paris iau parte toate țerile și toate popoarele din lume, chiar și din depărtata Asia, Africa etc. De aceea esposiția aceasta, care are asemănare cu un uriaș târg de tot felul de mărfuri și minunății, se numește *universală*, adică a toată lumea. Ea este foarte strălucită, făcând cinste Francezilor, cari au pus-o la cale.

Esposiția a fost deschisă cu mare pompă de capul statului, *presidentul Loubet*, fiind de față ministrii francezi, trimișii statelor străine și alți mulți bărbați însemnați.

Eată unele știri despre esposiție:

Deschiderea esposiției.

Esposiția a fost deschisă în mod oficial *Sâmbătă*, în 14 l. c. după prânz la 2 ore. Timpul era foarte frumos, de primăvară; pe bulevarde mișuna mulțime nesfârșită de oameni, care aștepta cu nerăbdare deschiderea.

Cătră două ore începură a sosi la esposiție corporațiunile oficiale și bărbații marcanți ai vieții publice franceze. Sosirea ministrului de comerț *Millebrand* produce o vie mișcare în public.

Din Plevia.

Date de *Toma Bucur*, infanterist la regimentul nr. 31, 5-a companie.

Frunză verde de cireși
Vai maico departe ești,
Eu departe, tu departe
Pe noi 5 țeri ne desparte.

Frunză verde arsă 'n vânt
Rele zile-am mai ajuns,
Peste 5 țeri am trecut
Până 'n Plevia am ajuns,
Sus în vârful muntelui
Toema 'n țeara Tureului,
Și-acolo m'am așezat
Într'o baracă de brad,
Coperită cu șindilă
Mulți voinici în ea suspină.

Când noaptea să odichnească
Suflă alarm la fereastă,
Sculăți ficiori vă gătați
În 5 minute plecați.

Plecați la *Ibung* afară
Ziua noaptea până 'n seară,
Seara când vii la baracă
Obosit și ostenit
Te-apuci de puțului,
Dimineața la raport
Ca n'ai puțului tot.
N'ai toată noaptea hodină,
Tragi pedeapsă fără vină.

Iubiți ficiori dela noi
Mai trimeteți-mi și voi
Câte o carte dela noi,
Dela noi din satul meu
Să mă mai mângăiu și eu.

Din Ernut.

Culese de *George Holom*, june.

Lasă mândră iubitul
Și-apucă chistornicul,
Chistornicul satului
Grija măritatului.

Eu mă duc mândră-n cătane
Tu rămâi de spală haine,
Spală și năframa mea
Care-am junit eu cu ea.
Spal-o mândră 'n lăcrămele
Și 'mi-o uscă-n dor și-'n jele
Și 'mi-o trimite pe stele,
Pe sunetu vântului
În capul Sibiiului,
C'acolo-s eu răsturnat
Cu pușca plină la cap,
C'acolo-s răsturnat Doamne,
În pușcă cu cinci patroane.

La podul cu zalele
Răsărit-o soarele.
Da nu-i soare răsărit
Că-i bădița 'mpodobit
Cu ochi negri de ochit
Cu buze de 'nceluit.

El e primit de directorul expoziției și condus în o sală de așteptare.

Aproape de două ore sosește și presidentul *Loubet*. Sosirea 'i-e anunțată prin sunete de tobe și trîmbițe. Presidentul e în frac și are decorație crucea mare a legiunii de onoare.

În alte patru-cinci trăsuri, ce urmau după a presidentului, se aflau ministrii, afară de *Galiffet*, care era bolnav.

Când s'a zărit escorta presidentului bubuitul tunurilor a cutremurat pământul, ear' din miile de glasuri răsuna puternic: *Vive Loubet! Vive la republique!*

Presidentul și-a ocupat locul pe o tribună, în jurul căreia erau grupați reprezentanții statelor străine, comisarii expoziției, ministrii și alte notabilități.

Vorbirea lui Millerand și Loubet.

Se purcede imediat la deschiderea expoziției. După intonarea Marseillaisei și unui »marș heroic«, s'a ridicat ministrul *Millerand* și a rostit o vorbire. Ministrul a exprimat mulțumită comisarului *Picard*, cum și domnitorilor statelor reprezentate la expoziție, apoi accentuând progresul omenimei, laudă munca.

»Muncă — a zis el — liberatoare și rodnică, tu nobilitezi și mângâi; în urma pașilor tăi dispare neștiința și pierе răutatea. Tu eliberezi omenimea din sclăvie și întunecimea dispare din acele regiuni, în cari prin tine, o muncă, se realizează armonia deplină a dreptății și bunătații.

La cuvintele lui *Millerand*, a răspuns *Loubet*, arătând însemnătatea expoziției pentru toate popoarele. Salută apoi pe cei prezenți, pe reprezentanții străini, și între vii și însuflețite aclamări declară expoziția deschisă.

După deschidere.

După discursul presidentului orchestra a cântat earăși o piesă. Deși la deschidere n'a fost admisă decât lumea oficială, în număr restrîns, totuși însemnătatea era mare. Garda republicană numai cu mare greutate putea susține ordinea.

Presidentul *Loubet*, însoțit de ministri, corpul diplomatic și de comisarii expoziției, a vizitat în fugă paviloanele principale. Cu depărtarea lui expoziția a fost de nou închisă și pentru publicul mare a fost deschisă numai a doua zi, Duminecă.

Expoziția nu e deplin terminată. Multe pavilioane în interior nu sînt aranjate, dar' se lucră repede, ca în cîrînd totul să fie pus în ordine și terminat pentru sutele de mii de vizitatori.

Ziua întâiu.

Expoziția a fost deschisă pentru vizitatori Duminecă, la 8 ore dimineața. O mulțime enormă a intrat.

După ameazi afluența a fost considerabilă. La intrarea principală intrările sînt socotite la trei mii pe minut. Ordinea cea mai perfectă a domnit toată ziua.

Instalațiunile pavilioanelor străine se completează puțin câte puțin și atrag o mulțime considerabilă.

Parisul a avut aspectul unei zile de sîrbătoare, animația a fost extraordinară și vremea splendidă. Nici un incident serios n'a avut loc.

Diverse.

Expoziția va fi vizitată de mai multe capete încoronate. Până acum și-a anunțat oficios visita șahul Persiei. Vor vizita probabil expoziția acei domnitori, cari petrec în fiecare an la Paris. Aceștia sînt: regele Svediei, Belgiei și Greciei și câțiva prinți ruși. Se zice că va merge la Paris și prințul *de Walles*.

În legătură cu expoziția sînt o mulțime de localuri de petrecere și curiozități, la cari se iau taxe de intrare.

S'a făcut socoteala, că un om, care vrea să cunoască expoziția cu toate curiozitățile ei, ar trebui să cheltuiască în taxe de intrare nu mai puțin de 1200 franci.

Aceasta vine de acolo, că în localuri s'au investit capitaluri foarte mari.

Despărțământul maghiar.

Au obiceiul Maghiarii a se lăuda în gura mare cu toate. Așa fac acum și cu expoziția lor din Paris. Ca însă publicul nostru să nu fie sedus, dăm de cu bună vreme părerea unui specialist asupra secției maghiare. Corespondentul special al ziarului »*Berliner Tageblatt*«, scriind despre înfătoșarea expoziției, eată cum apreciază secția maghiară:

»Edificiul de expoziție a Ungariei — zice criticul — e de tot fără gust. Au ridicat câteva pavilioane, în fel de biserică, banale, cu vîrfurile albe și cu părății pistriți, ear' la intrare au așezat o grupă de bronz, reprezentând un *Maghiar cum înfrînă un cal* (adecă un *pusztai betyár*. Red. »F. Pop.«)

»Scrinele maghiare nu sînt frumoase, sînt ultramoderne și împodobite în stil baroc, cu țirade înțotonate, peștrițe.

Atât, dar' aceasta nu împedecă ziarurile maghiare a ridica secția maghiară în al șeptelea cer, însă de giaba...

m.

Însoțire pentru vînzarea și prelucrarea poamelor.

Frunțașii din comitatul Hunedoarei plănuesc alcătuirea unui așezămînt de mare folos pentru poporul nostru. Plănuesc adecă alcătuirea unei mari tovărășii, care să se întindă peste 11 comitate și anume, comitatele: Alba-inferioară, Bistrița, Brașov, Tîrnave, Murăș-Turda, Sibiu, Turda - Arieș, Odorheiu, Arad, Caraș-Severin și mai cu seamă comitatul Hunedoarei.

Frunțașii români în modul următor ne esplică rostul și scopul acestei însoțiri, care se va numi: »Transsylvania«, prima fabrică ardeleană pentru valorisare și prelucrare de poame și legume cu sediul în Deva:

Scopul întreprinderii e: a valorisa — adecă »a vinde și folosi cu dobîndă« — tot soiul de poame, rămășițe dela poame și legume, atît în stare proaspătă, precum se procură, cât și în stare prelucrată, ca fabricate; a aranja eventuale expoziții și a împărți din venitul curat producătorilor (premiu mai mari

ori mai mici, amăsurate timpului și împrejurărilor» (§. 3 din statute).

Un nou și bogat cîmp de înavățire proprie națională ni-se deschide, Comerțul cu poame proaspete și uscate, cu fabricatele deosebite mai cunoscute cum sînt: vinul, vinarsul, cognacul, licheul ș. a. beuturi, lietarul, dulceturile, poamele zăhărate ș. a.; toate împreună fac un negoț mare de milioane, cari până acum aduceau foloase mai vîrtos — mijlocitorilor speculanți. Poporul muncitor, producătorul de poame s'alegea aproape cu nimic.

În viitor altcum are să fie: poporul producător să aibă folosul potrivit cu sudoarea lucrării sale, ear' negoțul și fabricile să aibă chemarea a da preț, a da ajutor, ca rodul crud al țeranului să-i aducă și lui venite mai însemnate și sigure.

Poamele le poate țeranul însuși aduce și vinde la loc sigur, ori-cînd și ori-cît de multe, de zece și de o sută de ori cât are el azi. Ori le poate aduna cutare țeran, mic negustor ori preot destoinic: cu prețuri mai bune decît până acum. Fertul vinarsului, ferberea de lietar ș. a. le pot săvîrși tot ai noștri, cu venite sigure. Fabrica apoi le va vinde în lumea mare. Poporul va învăța cum să culeagă poamele frumoase, cum să le pacheteze bine, cari soiuri sînt scumpe; va afla un loc sigur și cinstit de vînzare, unde țeranul e albina binelui propriu și nu vaca de muls în mîna speculantului rafinat și fără suflet.

E spre binele poporului nostru, ca să spriginească înființarea acestei fabrici.

Îndemnăm și rugăm deci înțelegința noastră preoțească și lumească, învătătorii îndeosebi, poporul mai cu dare de mîna, ca să subscrie cât se poate de multe părți fundamentale: 50 coroane partea.

Coalele de subscriere se află în fiecare comună la preoții noștri, ear' în orașe la toată înțelegința.

Sperăm, că și Românii comitatelor amintite ne vor da mîna de ajutor; pentru-că fabrica are caracter general și se estinde peste toate părțile patriei noastre din apropiere.

Deva și Orăștie, la 1/14 Aprilie 1900.

Orăștie: Dr. Ioan Mihai m. p. Dr. Aurel Muntean m. p. Vasile Domșa m. p., protopresbiter. Dr. Silviu Moldovan m. p. Ioan Mihai m. p. Iosif de Orbonaș m. p.

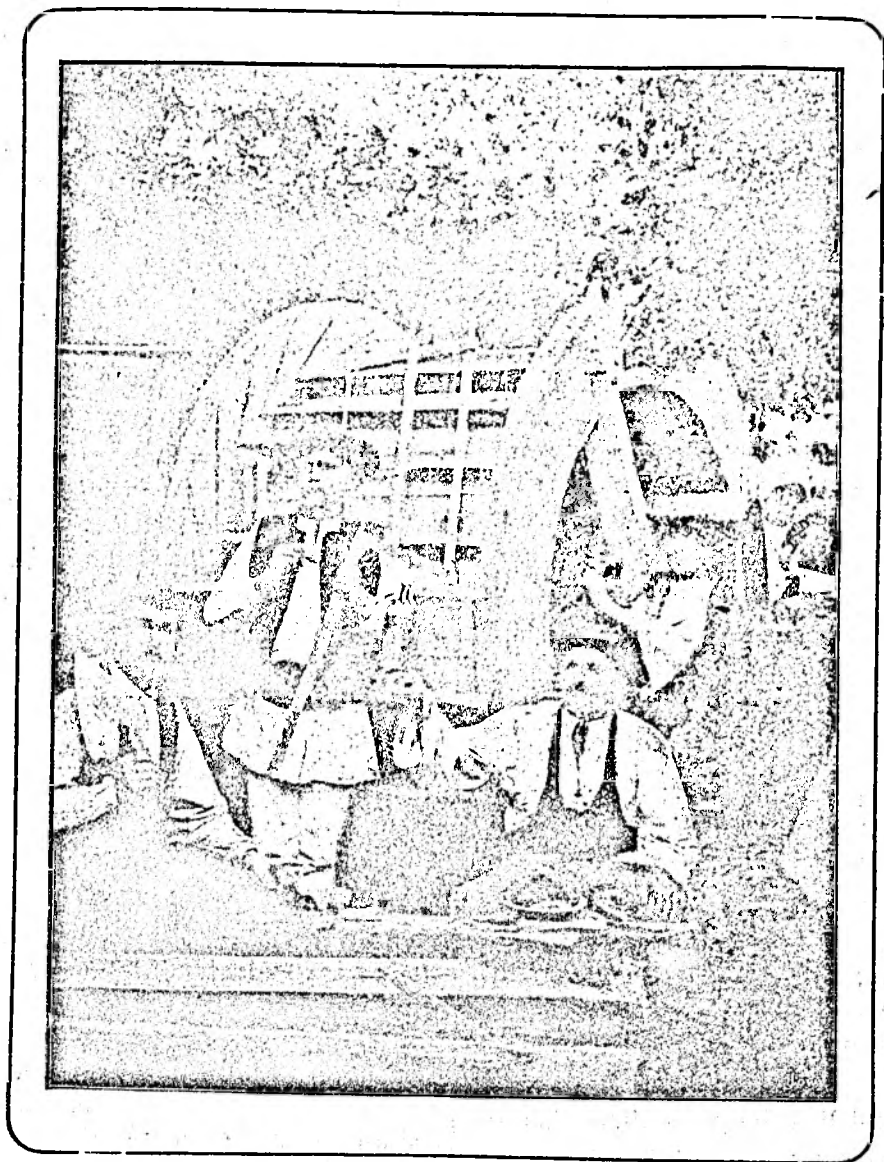
Deva: August A. Nicoară m. p. G. Nicoară m. p. Longhin Ardelean m. p. Dionisie Ardelean m. p.

Icoana muncii.

— Vezi ilustrația. —

La deschiderea expoziției din Paris ministrul *Millerand* a laudat munca, zicînd cu drept cuvînt, că prin muncă popoarele ajung la bunăstare și fericire. Icoana ce o dăm azi, asemenea ne înfătoșează munca, anume munca cinstită de meseriași români. Vedem în ea pe *bărdașii* români, cu uneltele în mîna, stînd alătura de roata morei, pe care tocmai au dat-o gata.

Pe fețele lor se vede mulțumirea, căci omul poate fi mulțumit, cînd cu mînilor sale poate găti lucruri bune și frumoase. Astfel sînt măiestriile: ele ne aduc și mulțumire și folos, căci mare adevăr a grăit cel-ce a zis, că *măiestria e o baie de aur*.

PARTEA ECONOMICĂ.

Grăpatul fânațelor.

Primăvara anului acesta, cred că a dat o lecțiune aspră, dar' vrednică la o parte din economii nostri, cari nu se îngrijesc de loc și de cultura fânațelor naturale, ci de când le cosesc și iau fânul de pe ele, nu se mai duc să vază cum stau și ce le-ar fi lipsă.

Urmarea acestei neîngrijiri este lipsa de nutreț și scumpirea aceluia într'un mod ne mai pomenit, căci în advăr ne mai pomenit a fost, ca un car de nutreț să se vândă primăvara cu câte 30—50 de coroane, cum s'a vândut de astă-dată pe aici.

Să presupunem, că la scumpirea nutrețului a mai contribuit de astă-dată și esportul unei părți din acela în România, unde a fost crasă economică, totuși cea scumpire mai provine și din neîngrijirea corăspunzătoare a fânațelor naturale, după-cum am zis și mai sus.

Împrejurarea aceasta ne face, ca să atragem luarea aminte a economilor nostri de cu bună vreme asupra grăpatului fânațelor naturale și a stîrpirii mușchilor de pe acelea, ca în locul acelor se poată crește iarba de lipsă pentru facerea nutrețului de peste iarnă.

Grăpatul fânațelor se poate face și cu grape de rînd. În timpul din urmă însă s'a născocit o grapă anume întocmită pentru grăpatul acelor, numită: gilăul de fânațe, care se poate procura dela ori-care fabrică mai mare de unelte economice.

Prin grăpatul fânațelor, nu numai că se stîrlesc mușchii și moșinoaietele, dar'

chiar și iarba rămasă se poate dezvoltă și crește după aceea cu mult mai bine și mai iute, dând la cosit un fân cu mult mai bun și mai mult, ca și când sînt lăsate negrăpate.

Economii practici de prin alte țări au mers și mai departe în privința aceasta. Aceia au născocit adevărat un fel de sare de fer, numită calaican, pe care o presară pe fânațele molipsite de mușchi, cari, după-cum se știe, sînt ca o pecingine pe fânațele naturale, împedecând aproape cu totul creșterea ierbei.

Pentru stîrpirea totală a mușchilor practicul agronom din Anglia Edigson a presărat pe un fânaț de un hectar la început numai 250 chilograme calaican (sare sau sulfat de fer) și a văzut, că după o lună mușchii au pierit aproape cu totul, fără ca prin aceea iarba să fie suferit ceva. Pe la mijlocul verei însă a observat, că ici-colea se mai ivește de nou câte nu pâlce de mușchi, pentru stîrpirea cărora a mai întrebuintat încă 100 chlgr. după întrebuintarea cărora mușchii nu s'au mai ivit de loc pe fânaț. Pe lângă aceasta iarba s'a făcut cu mult mai bună și mai deasă ca mai nainte.

Încercarea făcută de Edigson s'a mai repetat și în alte țări și pretutindenea s'au obținut aceleași rezultate întru stîrpirea mușchilor, cu acel adaus, că pe unele locuri s'au întrebuintat numai câte 200 chlgr. la hectar (2 jug. cat.), și totuși s'au putut stîrpi cu desăvîrșire. Sarea numită se poate procura prin anumite firme cu prețul de 4—6 coroane sută de chilograme.

Pentru a se pute socoti și mai bine perderile, ce le sufer unii economi, cari nu caută să stîrpească mușchii de pe fânațele naturale, un econom s'a apucat

și un hectar l'a presărat cu calaican, ear' pe celalalt l'a lăsat nepresărat. La coasă, după-ce a uscat fânul, s'a pus și l'a cântărit atît pe cel tractat cu calaican cît și pe cel crescut între mușchi și rezultatul a fost următorul: fânul de pe fânațul tractat cu calaican a avut o greutate de 3152 chlgr., pe cînd celalalt n'a tras decît 1838 chlgr. De aci credem, că fiecare econom poate vedea, că calaicanul nu are putere numai asupra stîrpirii mușchilor, ci el mai înfrîrește într'un mod binefăcător chiar și asupra creșterii ierbei de pe fânațele naturale.

Timpul cel mai potrivit pentru grăpatul și presăratul fânațelor cu calaican este primăvara, îndată-ce s'a sbicit bine pămîntul. Toamna nu prea e așa priincioasă pentru grăpat, de oare-ce descoperindu-se prin acela prea tare rădăcinile ierbei, acelea pot să degere în decursul iernei.

Din cele espuse pînă aci se poate vedea hotărît, de ce mare însemnătate este grăpatul și presăratul fânațelor cu calaican, sau în lipsa acestuia cu gunoiu de cel mărunt, și la ce perderi se espun acei economi, cari nu poartă nici o grijă de cultura fânațelor naturale. Unii ca acestia sigur că și pe viitor vor fi siliți ca să cumpere primăvara o parte de nutreț, care pe lângă puțin lucru și cheltuială ar pute crește și pe fânațele lor.

Ioan Georgescu.

Com are să fie producțiunea pămîntului în anul 1900 la noi.

»Nu v'ă este vouă dat a ști anii sau vremile, care Tatăl le-a pus întru a sa putere«, scrie Pavel apostolul și se cântă în ziua Învierii în bisericile românești, și cu toate acestea mai toate călindarele ne spun, ne arată cînd are să fie timp frumos, cînd vînt, cînd ninsoare, cînd fulgere, tunete și furtună.

Toate acestea treacă ducăse, au fost, sînt și vor mai fi, pînă-cînd se vor mai găsi naivi, cască-gură ca să creadă scriptelor și profețiilor călindarelor, care nu sînt decît calculi compuși după cursul lunei, crezînd cei-ce le-au compus, că cînd e lună nouă are să ploaie, cînd e lună plină are să fie timp bun și frumos.

Fie cum va fi, noi nu vom disputa contra datinei unor economi cari vor a-și îndeplini lucrul câmpului regulându-se după spusele călindarelor; ci lăsându-i fericiți în credința lor, care se desminte de mai multe-ori pe lună și săptămână, vom încerca a trage din trecut învățătura pentru viitor.

Proverbul nostru zice: ziua bună se cunoaște de dimineața, ear' eu zic: că și săptămîna și luna și anul se cunoaște de timpuriu, și că dela cursul timpului trecut, pe care l'am cunoscut, putem calcula sau da cu socoteala cum are să fie timpul anului present.

Luând deci de normă această combinațiune, mai aducîndu-ne aminte și de zicătoarea că »seceta în Transilvania nu face foamete«, caută a crede că

anul present are să fie rău, »iarbă multă și bucate puține«.

Știu, am văzut pe la sfârșitul lui Făurar că sămănăturile de toamnă par foarte frumoase și mult promițătoare, dar' mai știu că tot asemenea fuseră și la anul 1864—5, și că iarna aceluia an fu tocmai așa de ploioasă și schimbăcioasă ca anul acesta, mai mult, că la 20 Martie a nins în acel an aproape tot așa de mult ca anul acesta la începutul lui Martie. Urmarea a fost atunci, că arătura de primăvară a întârziat, ea fu grea și brăsoasă, pământul rece, și crescură mai mult buruienile decât grânele, așa încât cei-ce nu putură plivi sămănăturile rămăseră fără bucate.

Primăverile și cucuruzul fiind sămănate târziu și în locul rece au fost rari și puțin producătoare, ear' cucuruzul nu s'a copt decât la fruntea locului și unde pământul a fost gunoît, vinul a fost foarte puțin și slăbuț. Dacă știm acestea din trecut și considerăm natura lucrului, datori sîntem să scrutăm, să esaminăm mai deaproape cauzele care au produs acele urmări, și aflând acele cauze să ne temem de asemenea urmări.

E la mintea omului că frigul și răceala e moarte, adecă e o stare în care totul e amorțit, nu se mișcă, nu se dezvoltă, nu crește, prin urmare că sămănăturile noastre de toamnă de o lună de zile au stat amorțite, ba eu cred că pe alocurea se vor fi chiar opărit, și așa fiind ele până la luna lui Cireșar și Cuptor, când le copleșește arșița soarelui nu se pot îndestul dezvolta, și vor rămâne cu spicul mic, pipernicit și pălite.

Sămănăturile de primăvară care până la Aprilie ar fi trebuit să fie terminate, sămănându-se târziu tot din cauza răcelei pământului, vor întârzia cu încolțitul, cu dezvoltarea și creșterea și asemenea vor fi slabe și nefindestulitoare.

Urmarea ar fi

Ca economii nostri să țină de bucatele ce le mai au, din anul trecut ca cu cleștele. Se aproprie sfintele sărbători; știm toți cu câtă bucurie așteaptă tinerii nostri aceste sfinte sărbători, știm ase-

menea că toți se silesc și caută a se îmbrăca în haine curate și nouă, ca cu atât să poată sërba mai cu mulțumire sfintele sărbători.

Ei, dar' nu toți au haine lucrate țesute și cusute în casele lor cum le aveau odinioară, ci cei mai mulți trebuie să le cumpere și încă toate dela străini ca să le poată cumpăra, își vînd cea mai de pe urmă bucătică, lăsându-se în grija și voea lui Dumnezeu. Pentru anul acesta, care pare-mi-se că ne va frige, cred că vor face bine economii nostri să amîne vînzarea bucatelor și cumpăratul hainelor până la Rosalii, când se va pute vedea mai cu siguranță cum vor să se fie bucatele anului 1900.

Brașov, 23 Martie 1900. I. A. S.

Cimbru sălbatic contra racului.

De câțiva ani încoace auzim foarte des vorbindu-se de o bubă, numită rac, care omoară pe cela, la care se ivește, dacă nu-i află leacul numai decât.

La unii li-se ivește racul în afară: pe buză, față, ori pe altă parte a corpului, și mîncă și doare și înveninează tot sângele și bietul bolnav moare în dureri crâncene.

La alții li-se ivește pe limbă, la alții pe intestine (mațe), pe rînză ori în alt loc din lăuntru omului.

Medicii cearcă a vindeca racul prin operațiuni, adecă ei taie buba aceea afund și cu o parte de carne cât chibzuesc adecă că-i de lătit racul. După astfel de operațiuni la mulți le trece, dar' ce-i mai mulți trec ei din viață.

Chiar acum auzii despre doi fruntași, oameni foarte cinstiți, cum-că pătimesc de rac, un Român îl are la limbă și 'i-l-au operat medicii, ear' un Ungur îl are în intestine și ear' se zice că 'l-au operat. De Dzeu să se vindece cum se cade, că amîndoi sînt oameni aleși cu dare de mîna, cinstiți și prietenia păcei și buneî înțelegeri între neamuri. Dar' dacă cumva ei ori alt cineva ar simți că mai pătimesc de această bubă

rea, cerce cu un leac simplu, ieftin, nevinovat, ce mi-l-au comunicat un bătrîn venerabil. Eată ce ne ne spune acel venerabil bătrîn:

Contra racului nimic nu-i mai bun ca cimbrul sălbatic fert în lapte dulce. Cel-ce are racul pe limbă ori în grumazi, fearbă cimbru sălbatic, dar' numai cel sălbatic, de câmp, în lapte dulce, străcure laptele și-l lase să se răcească cum se cade și să gîrgăriseze din laptele acesta bine de câteva-ori pe zi; poate gîrgărisa chiar în fiecare oră, că nu strică.

Dacă bolnavul are racul în lăuntru, la rînză ori la intestine, atunci din laptele fert cu cimbru și străcurat bine și rîcit deajuns, să bea dimineața câte 2½ decilitru și seara ear' pe atîta. Dar' trebuie știut că:

Leacul acest simplu poate folosi numai dacă cel-ce îl folosește nu va bea nici-o beutură alcoolică (vin, bere, vinars, rum ș. a.) ci numai apă curată, ori lapte. Mîncarea să-i fie mai mult din lăptării: lapte dulce ori zămătișe. După-ce a beut dimineața laptele cel fert cu cimbru sălbatic, să stee ca ¼ oră și numai după aceea să mînce lapte dulce ori zămătișe, care la început le va mînce numai fără pîne, că rînză cuprinsă de rac nu suferă nici o mîncare grea; ce mîncă omul, tot dă afară. Nici o mîncare ferbinte să nu mînce, ci numai abia căldicele cum e laptele când îl mulgem, ori răci.

Cine are racul în afară, facă cataplasmă cu o riză muiată în lapte rece, în care am fert cimbrul sălbatic.

Așa 'mi-a spus acel bătrîn cinstit care mă asigură că cu acest leac s'au vindecat câțiva bolnavi, la care medicii constataseră rac în stomac.

Bine ar fi ca nimenea să nu aibă lipsă de leacuri, dar' dacă chiar are, de ce să nu folosească acest mijloc simplu, ieftin și nevinovat?

Reteag, 22 Martie 1900.

Ioan Pop Reteaganul.

Cinstește pe tatăl-tău.

Povestire de Ioan Bochiș, preot.

Așa ne spune biblia, că Dumnezeu cele zece porunci le-a scris pe două tăbli de peatră. Pe tabla întâiu au fost scrise cele trei porunci, cari rînduesc datorințele omului cătră Dumnezeu: pe a doua tablă au fost scrise cele șapte, cari privesc la datorințele deaproapelui, și între aceste șapte porunci cea dintăiu e: »Să cinstești pe tatăl-tău și pe mamă-ta ca să trăești mult și bine pe pământ«.

Mulți sînt astăzi și au fost totdeauna de aceia, cari puțin bagă în seamă această poruncă dumnezească, nesocotind că relele acelea din lume și în familii — vin ca sbiciu trimis dela Dumnezeu pentru neținerea acestei porunci. Că Dumnezeu nu bate cu băta de-a una pe cei-ce nu 'și cinstesc părinții — ci pe încetul — dintre miile de casuri de cari sînt în lume — vă voi povesti una ca de cineva dintre cari vor ești pove-

stirea aceasta ar fi cu musca pe căciulă, să 'și a lucă aminte, că Dumnezeu nici nu întârzie, nici nu se păzește și totuși la timpul seu sosește.

În satul Măgureni trăia odată un om bătrîn, mic de stat și cam plecat de povara anilor celor mulți, cinstit de toți sătenii, cu numele Petre Olariu. Când pornea badea Petre pe uliță ori cu cine se întâlnea sta în loc și barem două-trei cuvinte pretinește îl întrehau; unde mergi, de unde vii bade Petre, cum te ai cu sănătatea? și altele multe. Pruncii când îl vedeau pe uliță se adunau pe lângă el, că badea Petre când pornea în sat nu eșia nici-când cu buzunarele goale de acasă; unuia îi da un măr, altuia o pară, la altul o nucă și așa mai departe — până își golea buzunarele. De aceea băieții nu-l numeau altcum decât »moș Petre«.

Bătrînul Olar mai în tinerețe mult timp a fost jurat, colector la sat, mai spre bătrînețe din încredere a fost ales

de curator primar — epitrop — la biserică. Toate dregătoriile avute le-a purtat cu cinste și spre îndestulirea sătenilor; — mai ales averea bisericească și toate rînduielele bune pentru școală le-a îndreptat cu atîta zel, căt i-a mers vestea la satul Măgureni.

Nu-i mirare, că el 'și-a câștigat multă experiență din tainele vieței, și la ori-cine îi da sfat bun, îl deștepta. Era om pe față, ce-i șoptea inima aceea și graia.

Tot din pășaniile vieței atîta știa povestii, căt cu oarele întregi cu gura căscată îl ascultau cei mai tineri. Trupul lui de anii cei mulți ce-i drept — era struncinat, dar' sufletul și inima lui era înflăcărată de foc tineresc. Nu 'și-a strămutat badea Petre — după lume — nici portul cel bătrîn. După datina veche purta cămeșe cu barburi, ca neaua de albă, făcută din cânepă toarsă de babă-sa, zicînd cătră cei mai tineri — mîi de pe cămeșe te cunoști că ești ro-

SFATURI.

Cât timp să ținem găinile.

S'a constatat, că o găină poate să ouă până-când trăește la 600 de ouă. În cei dintâi trei ani găina să ouă aproape numărul întreg de ouă, așa că în cei următori, numărul celor rămase e de tot neînsemnat și nu se rentează ținerea lor mai departe. De aci încolo, începând a îmbătrâni și carnea lor se întărește și nu mai e așa gustoasă. De aceea crescătorii practici de galițe, recomandă tăierea găinilor după anul al treilea al vârstei lor.

Nutremânt deosebit pentru găini.

Este îndeobște constatat, că în fiecare economie se produc lături bune și une-ori foarte unsuroase, din rămășițele ce cad de pe masa economului. Lăturile acelea se aruncă une-ori așa nefolosite. Crescătorii practici au început a prinde o parte din acelea, le ferb, le amestecă apoi cu țărițe, în cari mai adaug grăunțe de cucuruz, grâu, orz, ovės, cânepă ș. a. și astfel pregătesc un nutremânt foarte bun și gustos pentru găini, după care și producțiunea ouălor se urcă într'un mod deosebit.

Scăderile potcovitului.

O scădere vrednică de condamnat când se potcovesc caii, este aceea, că se aplică potcoave mai mici și mai înguste ca cum este unghia (copita). Pentru-ca acelea apoi să se poată aplica și potcovi se cioplește și arde copita fel și fel. Prin o asemenea cioplire și ardere forma naturală a copitei se schimbă într'un mod vădit, așa că potcoava aplicată în modul acesta, în cele mai multe cazuri strânge prea tare copita, produce schiopare și astfel trebuie delăturată. Regula generală la potcovit este ca potcoava să se potrivească după copită, ear' nu întors după-cum fac unii fauri nepricepuți de pe la sate.

mân. Plete arginții îi acoperea fruntea lată și ca două fuioare 'i-se slobozea perul pe umeri în jos.

Cumcă Petre Olar purta mare grijă și de ai soi se vede de acolo că la casa lui n'a fost iertat nici băieților lui, nici slujilor, dimineața a se scula și seara a se culca fără rugăciuni. La prânz și la cină cu rugăciuni ședea la masă și cu rugăciuni dădeau mulțumită lui Dumnezeu că 'i-a săturat. A injura nu era iertat nimărui în curtea lui. În seri de iarnă badea Petre își punea ochelarii pe nas, și cetea la toți căsenii din biblie, despre facerea lumii până la Christos, apoi vieța, patimile și moartea lui Christos, a apostolilor, și a altor sfinți mucenici.

După-ce a gătat cu acestea, lectia din istorie despre întemeierea Romei, despre desvoltarea și lățirea împărăției Romanilor până mai în zilele noastre și așa mai departe. Și toate ace-

Știri economice.

Interdict pentru esport de vite. Până la alte dispozițiuni esportul de vite cornute în Austria este oprit pentru comunele: Gaiul-mare, Partoș, Szécsénfalva, Lukácsfalva, Jimborul-mic și Sânmiclăușul-mare-nemțesc din comitatul Torontalului.

Reuniunea agronomică din Caransebeș, în sinul căreia Români sunt. numeroși, și ca funcționari, 'și-a ținut la 11 Martie adunarea generală, arătând că Reuniunea avea la sfirșitul anului trecut avere investită în pământ, mobilier, bibliotecă, mașine și vite la olaltă 3446 fl. 86 cr. Reuniunea are o bibliotecă cu 10 opuri românești, 69 ungurești și 127 germane; a cultivat mai multe jugere de grâu, cucuruz și ovės, a dat loc de pășune în arândă, a avut în grădina de pomi 1554 pomi nobili și 1945 pădureți, a ținut 12 capete de vite: 1 taur de Pinzgau, 2 boi, 4 vaci, 6 viței și 1 cal, a avut felurite mașini agricole a susținut pe un elev (Josef Kunz) la școala agronomică din Lugoj. — Realegându-și comitetul, a fost ales de secretar în locul dlui Dr. P. Barbu, care a abzis, dl Filip Bria,

Reuniunea economică din Orăștie a aranjat a șeptea *prelegere economică* în comuna Turdaș. Ascultat de mult popor, dl *Ioan Moța*, secretarul Reuniunii a vorbit la înțelesul tuturor despre *însemnătatea mașinilor agricole* — vorbind îndeosebi despre folosul grapei de fenate, ghilăului de fenate și a mașinei de sămănat.

Dl Moța îndeamnă pe ascultători ca să se întovărășească pentru-ca așa să-și poată procura mai ușor mașinile trebuincioase.

A vorbit apoi Dl C. Baicu despre *pomărit*, arătând cu pilde potrivite însemnătatea, bunătatea și foloasele ce le avem prin cultivarea pomilor de soi.

stea acum de atâtea-ori le-a cetit, cât multe din dinsele le spunea acuma și fără carte.

Petre Olar a avut 3 ficiori și două fete, dintre cari cel mai bătrân Pavel s'a însurat în alt sat, eară fata cea mai mare Anița s'a măritat în sat. Mare bucurie avea badea Petre în nepoții din sat — băieții fetei sale. Cireașa, pruna, perseca cea dintâi era a nepoților lui. D'apoi cum 'i-se scaldau ochii în lacrimi când își vedea nepoșii cu cărțile sub-suoară venind în rind dela școală. Dumineca plângea cu lacrimi în biserică, când își auzea nepoții unul a zice »Credeul«, altul »Tatăl nostru« la sfânta liturgie.

Dară și Olar Petre a pățit ca și bătrânul Tobia din biblie, căruia arhanghelul Rafael 'i-a zis: »Pentru-că ai fost plăcut înaintea lui Dumnezeu a trebuit ca să 'ți-se ispitoască credința«. — În ce chip a fost și Olar Petre ispășit pe scurt voese a vi-o povesti.

Colecturi postale. În curând va fi pusă în lucrare ordinațiunea ministrului de comerț reg. ung. în înțelesul căreia în orașele mai mari ale țării au să se înființeze așa numite colecturi postale: oameni privați vor fi împuterniciți din partea erarului să primească spre espedare epistole și pachete; epistole cu bani și asemnațiuni postale însă nu vor pute primi. Astfel de colecturi vor fi la trafice, la comercianți cu prăvălia spre stradă, etc.; în strade cu circulație mai mare vor fi și câte două-trei colecturi de acestea. De acolo, la anumite ore din zi, scrisorile și pachetele vor fi luate în cabriola postală și duse direct la gară. De asupra fiecărei localități, unde se află instalate asemenea colecturi, se va afișa o firmă cu emblema statului și cu inscripția »M. Kir. Posta gyűjtőhelye ajánlott leveleknek és csomagoknak«. Această inovație în serviciul postal face publicului mari înlesniri mai ales în orașe cu teritor estins, unde nu fiecăruia 'i-se află la îndemână oficiul postal.

Pluguri cu aburi. »Gazeta Săteanului« (din București), ne spune că generalul Pascu a făcut o însemnată descoperire întru mănarea cu aburi a plugurilor, fiind cu acestea lucrarea mai ușoară, mai spornică și mai repede ca cu plugurile de azi.

Carne din România în Viena. Primarul orașului Viena, Dr. Lueger, a făcut rânduială ca pe viitor orașul să-și aducă carne de vită tăiată gata, din marele abator (belitoare) din Iași, din România. România de când, naște cu ani de zile, a gătit acest abatoriu, 'și-a pregătit și vagoane anume întocmite pentru dusul de carne în străinătate, vagoane în cari carnea stă proaspătă și curată, ca la tăiere. În 3 Aprilie a pornit întâiul șir de vagoane pentru Viena. Vor urma încă. Un medic vienez supraveghează, cu cei români, tăierea și încărcarea carnei.

De o grămadă de ani badea Petre rămânând veduv, tot cam supărat își petrecea zilele. Pentru aceea când eșia între oameni ca să-și mai uite buna soție, povestea multe și-și afla desfătarea ascultându-l, și bucurie în băieți, pentru aceea nu eșia cu buzunarele goale în în sat. Acasă își vedea unica fată necăjindu-se, care trebuia să conducă tot lucrul unei econoame — apoi la tata Petre avea pe lângă ce să se învîrte, nu una, ci și două găzdoi.

Ca la toate fetele harnice în lume — așa și la Vârvoara — așa se numia fata — 'i-a venit pețitori, și plăcându-'i de unul, badea Petru n'a rupt voia fetei, și nu preste mult a urmat nunta, și Vârvoara a fost dusă dela casă. A rămas acum badea Petre cu doi ficiori, ca trei cucii fără un pic de muier. Olar Petre își sfărma capul că ce-'i de făcut? Străinul să fie ori-și-cum tot străin e. Ficiorii Pașcu și Niculiță amândoi erau

O mare biruință a științei asupra puterilor naturii sunt și așa numitele »stațiuni de bombardare și risipire a norilor«. Se așează niște tunuri puternice la anumite locuri, și în ajun de furtună se trag din ele pușcături asupra norilor grei de pe cer, și asta ajută de se risipesc norii înainte de a fi ajuns să se descarce pe pământ. În Italia sunt aproape 2000 de atari stațiuni. În America și mai multe. În Austria acum fac porneală să înființeze atari risipitoare de nori, cetății de luptă contra lor. Cică ar costa una numai ca la 360 coroane și apără de furtuni și grindini 100 hectare.

Regulamentul

„Bibliotecii parohiale“ din Ticușul-român.

(Urmare și fine).

VII. Societatea de lectură a bibliotecii.

§. 34. Biblioteca parochială își are și societatea sa de lectură, care are de scop pe lângă folosirea externă a bibliotecii și folosirea internă a ei. Taxa de înscriere ca membru al societății de lectură e de una coroană anual.

§. 35. Pentru citirea revistelor, foilor (jurnalelor), precum și a cărților mai de valoare cari nu e permis a le înstrăina din localul bibliotecii, membrii societății de lectură înscriși conform §-ului 34 au a se aduna în fiecare Duminecă și sâmbătoare, precum și în zilele de lucru seara până la 10 ore sub supravegherea bibliotecarului, ear' în absența acestuia a vicebibliotecarului.

§. 36. Membrii societății de lectură mai au a ține în fiecare lună cel puțin două ședințe generale în cari se va tracta lucrări folositoare împrejurărilor vieții de toate zilele. Preotul, învățătorul, precum și alți bărbați de stoinici vor ține în asemenea adunări prelegeri economice, despre meseri și despre legile necesare poporului ș. a.

Din când în când la dorința membrilor, ședințele generale se pot preface în petreceri teatrale-declamatorice împreunate cu dans, la cari se va invita public spre ascultare. Ear' venitul acestor fel de petreceri va fi destinat fondului bibliotecii.

§. 37. Localul ținerii ședințelor generale ale societății de lectură, precum și adunărilor pentru folosirea internă a bibliotecii este odaia școlii confesionale.

§. 38. Timpul ținerii ședințelor generale ori petrecerilor populare cu scopul moral provăzut în acest regulament va fi atunci când vor afla cu cale conducătorii bibliotecii: președintele, bibliotecarul și ceilalți membri fondatori, însă fără a mai cere concesiune specială dela autoritățile politice.

§. 39. În puterea acestui regulament aprobat de forurile mai înalte competente nu este îndreptățit nimeni a opri ori vătămă intrările și toate cele prescise în §-ii acestuia fără de hotărîre mai înaltă. Contra acestor fel de casuri se va face arătare superiorilor sub al căror scut este așezată biblioteca cu toate ale sale.

§. 40. Președintele societății de lectură este președintele comitetului parochial, ear' în absența acestuia un alt ales vrednic.

§. 41. Despre toate cele pertractate în ședințele generale ale societății de lectură se poartă protocol regulat, spre care scop se alege un notar apt spre acest lucru.

§. 42. În decursul ținerii ședințelor societății de lectură are să fie liniște. Cei turburători ai liniștii se vor admonia prin președintele societății. Dacă nici la a treia admoniare nu se vor îndrepta, au a fi scoși afară din localul ședinței. Ear' în cas de opunere ședința se va închide, ear' în contror se va intenta la judecătoria cercuală proces de vătămă și răuvoitor al instituțiilor folositoare înaintării poporului.

Tot asemenea se va urma și cu cei nemembri cari vor desprețui lucrările spre înaintare ale membrilor, arogându-și cu puterea dreptul de membri ai bibliotecii de a lua parte la ședințele și adunările acelora.

§. 43. La cas că purtându-se cineva necuviincios și conform §-ului 42 i-se va face proces, ear' respectivul recunoscându-și greșeala în fața comitetului parochial, promițând îndreptare și rugându-se de iertare, i-se va da, pe lângă solvirea a trei coroane drept pedepsă în fondul bibliotecii.

VIII. Membrii fondatori, onorari și donatorii bibliotecii.

§. 44. Cine solvește odată pentru totdeauna suma de 5 coroane, scris: cinci coroane în fondul bibliotecii parohiale se consideră de membru fondator al bibliotecii

și ca atare are dreptul de a folosi gratis biblioteca atât estern cât și intern în toată viața lui.

§. 45. Cel-ce solvește odată pentru totdeauna suma de 3 coroane în fondul bibliotecii se consideră de membru onorar al ei și ca atare îndreptățit a se folosi de bibliotecă atât intern cât și estern pe lângă solvirea numai pe jumătate a taxelor prescise în acest regulament.

§. 46. La înscrierea de a folosi biblioteca ori în ce fel prescise în §-ii acestui regulament se primește ori-ce creștin binevoitor fără deosebire de confesiune ori națiune.

§. 47 Membrii fondatori ca cel mai de aproape personal al bibliotecii au dreptul și vot decisiv în toate hotărîrile și afacerile bibliotecii.

§. 48. Membrii fondatori, onorari, precum și donatorii bibliotecii parohiale pe lângă că se vor vesti înaintea sinodului parochial servind de pildă, să însemnează spre vrednică amintire a posterității ca cei mai de aproape binevoitori și spriginitori ai bibliotecii într'un protocol (carte) anume făcut din materie fină și în legătură de lux, servind ca un adevărat souvenir al bibliotecii.

IX. Scoaterea din us.

§. 49. Cărțile deteriorate prin us în așa măsură încât nu se mai pot folosi, cu înștiințarea comitetului parochial și a membrilor fondatori ai bibliotecii se vor scoate din us, înlocuindu-le prin alte noue. Scoaterea din us a unei cărți se notează atât în inventar, cât și în catalogul pe materii.

X. Adaus.

§. 50. Acest regulament al bibliotecii parohiale din Ticușul-român, primit și subscris atât de comitetul parochial cât și de membrii fondatori ai bibliotecii, ca să aibă putere de drept în aplicare se așterne spre aprobare și forurilor noastre mai înalte competente în aceste afaceri, sub al căror scut și inspecționare e pusă biblioteca cu toate ale sale.

Ticușul-român, 1900

Membri fondatori:	președintele și bibliotecarul:	Membri comit. parochial gr.-or. (Subscrierile).
-------------------	--------------------------------	---

G. Matean,
învățător gr.-or.

de însurat. Pașcu doși era mai de vîrstă — fiind stîmpărat la natură și cam tăcut, nici nu gîndea la însurat. Se adunau toți băieții lui Olar Petre la olaltă și se înțelegeau despre soartea casei. Frații iubeau mai tare pe Pașcu, sfătuiindu-l să se însoare, să-i fie de mîngăiere la tatăl lor spre bătrînețe; dar bătrînul Olar mai tare iubia pe Niculiță, purtându-se mai scuturat, și avea în el bătrînul mari nădejdi. Niculiță observând slăbiciunea tătâne-so că-l iubește mai mult ca pe Pașcu, — încrezut și în isteșimea sa — a umblat la o fată — care numai așa s'a învoit să-i fie muiere, dacă bătrînul Olar își va transcrie averea pe ficiorul seu Niculiță, zicînd, că ea nu va merge nici odată după care n are casa și masa lui: »Dacă vrei să-ți fiu muiere, zi cătră tatăl-tău se transcrie tot ce are pe tine, și apoi tirgul e gata«. — Mult s'a cîncăit Niculiță pe lângă tatăl seu — care încă se temea de așa ceva, dar' în

urmă i-a spus retezat, că dacă voește să se însoare, — el n'a lua pe alta, decât pe Paulina lui Curtean Tomă — care nu voește a-mi fi mireasă până ou am casă și masă.

Era un om de vîrsta lui Petre Olar cu numele Curtean Tomă, care avea rînd la casă ca un nemeș, era mai ales decât ceilalți săteni. Acest curtean în vremile lui, pe când nu era drum de fer a fost căraș, care purta dela fabricii negoțurile pentru neguțători, și era tare iscusit despre starea lumii, le povestea la săteni, că el a umblat toată lumea, ba chiar până și la marginea pămîntului așa încât de numai un paș de mai mergea cădea de pe pămînt în nimica. Ușor câștiga Curtean banii, dar' chiar așa de lesne îi și împrăștia. Lumea ținea, că Curtean are mulți bani, dar' se întempla că de multe-ori nu avea în puiuc nici un sfînt de creștar și el totuși se numea »domn«. Pruncii lui Curtean asemenea tătâne-so fiind dedați la o vieță ușu-

ratică și ei chiar ca tatăl lor erau nesocotiți, și Niculiță pe una din fetele domnului Curtean și-a pus ochii.

Paulina a fost aleasa lui Niculiță pe care după câteva luni o a dus de muiere lui și și tatăl seu de nemîngăiere. Paulina, care de acasă a fost dată cu multă odihnă, la porunci aspre si la cheltuieli cari petrec venitul agonisăle, încâtva timp cât de milă că de rușine, s'a retras de a-și putea împlini poftele dorite; dar' odată a erupt, că ea e găzdoaie la casă. Și mai întăiu de cine s'a înhămat? de blîndul și și bietul Pașcu, care era cel mai bun la casă. Întăiu il muștră cu vorba după aceea il cărae, il injură il face prost, puturos, mai pe urmă cutează a lua și lemnul la el.

(Va urma).

CRONICĂ.

Christos a înviat!

Subișilor cetitori, prieteni și sprijinitori ai „Foii Poporului” din inimă le corește

Serbători fericite!

Redacția.

Iubileul Împăratului. La 18 August a. c. M. Sa Împăratul-Rege *Francisc Iosif I.* împlinește 70 ani de viață. Din acest prilej se vor da în Viena mari sărbători jubilar. Vienezii vor aranja un mare conduct omagial, care — conform planurilor de până acum — va avea loc în ajunul zilei natale, în 17 August seara și vor lua parte la el toate reuniunile și societățile vieneze. Lucrările pregătitoare pentru conduct le îndeplinește un comitet compus din 1000 membri.

Din prilejul acestui iubileu vor face vizită M. Sale mulți principii domnitori, între cari și împăratul Wilhelm, regele Saxoniei, principele regent al Bavariei și chiar și Țarul Rusiei, despre care se zice că va sosi la Viena prin Iulie.

Nou monach la Arad. Asesorul consistorial și protopresbiter *Ignatie Pap* dela Arad a fost tuns Sâmbătă întru monach la mănăstirea din Hodoș-Bodrog, dându-i-se numele *Ioan*. Duminică în decursul liturghiei celebrată de Preasfinția Sa episcopul Goldiș în catedrala din Arad, monachul *Ioan* a fost înaintat la treapta de *protosincol*.

Archiereul bun. Escelența Sa *Mihail Pavel*, episcopul diecesei gr.-cat. a Orăzii-mari, a dăruit 100 coroane spre a fi împărțite între văduvele și orfanii din *S.-Slatina*, ear' celor trei băieți ai învățătorului li-a donat 20 coroane pentru a-și plăti didactrul.

Dr. Coriolan Meseșian face cunoscut, că la 1 Maiu a. c. își va deschide cancelarie advocațională în *Șimleul-Silvaniei*.

Din archidieceasa gr.-catolică. *Alexandru Muthu*, adm. parochial în *Adămuș*, e numit paroch în *Chirilău*; *Ioan Doctor* e numit adm. parochial în *Șeulia-română*; *Ioan Muntean* în *Ibișdorful-săsesc*, ear' *Leon Circa*, paroch în *Gâmbuș*, e trecut în statul preoților deficienți (pensionat).

† **George Imbăruș**, econom în *Turnișor*, a răposat Sâmbătă, în etate de 48 ani. În mormântarea s'a făcut azi, în 16 Aprilie n., în cimiterul gr.-or. de acolo.

Comuna Bucosnița din apropierea *Caransebeșului* a fost aproape întregă mistuită de foc Sâmbătă spre Duminică noaptea din săptămâna trecută.

Generalul Botha totuși Român? »*Liberalul*» din Iași dte 15 Aprilie scrie următoarele:

»D. Pop, funcționar la serviciul căilor ferate române din Iași, a fost coleg de școală, la liceul din Năsăud (Transilvania) cu actualul generalisim al armatelor bure, care este fiu de țaran român, din comuna *Ivești*. — D. Pop ne informează că a scris generalului *Botha*, felicitându-l de rolul frumos ce 'i-a rezervat soartea, care 'l-a ales să conducă poporul bur la dobândirea independenței.

Petrecere teatrală în Crișiu. Tinerimea română din Crișiu aranjează Luni a doua zi de Paști *petrecere declamatorie-teatrală* în favorul fondului parochial, cu următorul program: »Năsturel Globurescu» dialog, »Beutura il sărăcește și desonorează pe om», dialog între doi săteni, »Cine ce face lui își face» comedie într'un act, predată de elevii școlari, »Idil la țeară» comedie într'un act. — Intrarea 2 cor. familia, 80 bani persoana. Începutul la 7 ore seara.

Concert în Sebeș. Reuniunea română de cântări din Sebeșul-săsesc invită la *concertul*, ce se va ține Marți, în 24 Aprilie n. (a treia zi de Paști) în sala cea mare a hotelului »La leul de aur», cu programul următor: »Dansuri române» pentru piano la 4 mâni, de Chovan. — »Ăngerul a strigat», cor mixt, de A. Flechtenmacher. — »Ideal» de G. Coșbuc. — »Fetele casnice», cor pentru 4 voci femeiești, de Timoteiu Popovici. — »Hora isvorului», de G. Ventura. — »Mai am un singur dor», de G. Teodosiu. Soluri de mezosopran cu acompaniament de piano. »Foaie verde pup de crin», cor mixt, de Tim. Popovici. — »Imn de sărbătoare», cor mixt, de A. Podolean. — »Cimpoiul», fantazie română, de I. Mureșan. — »Țiganul împărat», de T. Speranță. — »Lugojana», cor mixt, de I. Vidu. Începutul la 7¹/₂ ore seara. După concert urmează dans. Intrarea de persoană 1 cor., galerie 50 bani.

Un proces bisericesc pierdut. Procesul Românilor gr. or. din Fabricul-Timșoarei, intentat contra parohiei sârbești de acolo pentru partea de avere bisericească fostă comună a Românilor și Sârbilor, a fost pierdut zilele acestea la tribunalul din Budapesta.

Glumă proastă. Ministrului de finanțe al Sârbiei cineva 'i-a trimis alături pe postă un pachet în care era o găvălie de om mort și lângă ea o fiduță cu cuvintele: »Așa va fi în curând și capul tău». Ministrul Popovici s'a îngrozit așa de tare de prostul cadou, încât acum zace greu bolnav.

Atentat contra unui oficer. Joi în săptămâna trecută un cetățean din Bistrița eșise la preumblare cu soția sa, când în strada principală un soldat li-s'a pus în cale insultând pe soția cetățeanului. Un oficer văzând purtarea ticăloasă a soldatului 'l-a luat la răspundere somându-l să se legitimizeze. La aceasta soldatul 'i-a înfipt în piept baioneta. Scăldat în sânge oficerul a căzut jos, ear' soldatul aruncând baioneta a fugit. Oficerul se află grav bolnav în spitalul militar.

Vinuri falsificate. Pe baza analizei chimice s'a constatat, că vinul din pivnițele lui *Alföldi Samu*, *Grünbaum Ignác*, *Hám Lajos*, *Fischer Simon*, *Binét Zsigmond* și *Schwartz Lörincz*, — toți din *Agria*, e falsificat. Pivnițele acestor onorabili birtași au fost puse sub sechestru și s'a introdus contra lor cercetare.

Dorobanț de bronz. Pentru espoziția dela Paris s'a pregătit la arsenalul din București un dorobanț de bronz gigantic. Operația turnătoriei a reușit pe deplin și vizitatorii espoziției vor avea ocaziunea să admire acest op de artă română și în el și pe viteazul soldat român care știe să lupte pentru libertatea și neatințarea țării sale. — Școala de meserii din București a turnat în contul ministerului de domenii un vultur de bronz ținând în gură un ciocan de miner. Acest vultur va fi trimis la secția română dela espoziția din Paris, reprezentând minele și petărăiele din România.

Exercițiile rezerviștilor economi. Ministrul de agricultură *Darányi Alexandru* a făcut cunoscut diregătorilor și reuniunilor economice, că ministrul comun de război în înțelegere cu ministrul de honvezi a dispus, ca rezerviștii economi să fie chemați la deprinderi de arme încât se poate pe timpuri de acelea, când mai ușor vor pute lipsi dela lucrările de câmp (arat, sămănat, seceriș, etc.)

Pentru biblioteca populară din Pomi a dăruit suma de 5 coroane dl *Vasile Simon*, sergent în »*Trabanten-leibgarde*» în Viena — originar din comuna Pomi.

Beția pune capul. Moșneagul de 63 ani *Avram Graure* din German, a mers săptămâna trecută la *Clopotiva*. După-ce 'și-a isprăvit lucrurile în loc să plece din vreme acasă, s'a pus pe beute cu primarul din *Clopotiva*. Și au beut până târziu. Seara, mort de beat a plecat spre casă cu trăsura. Pe drum cailor — rămași de capul lor au dat în șanț și au răsturnat căruța cu *Graure* cu tot. *Graure* a rămas mort pe loc.

Dar bisericesc. Dl *Simeon Vaida* cu soția *Ana Ardelean*, din *Unimăt*, a donat pe seama sfintei biserici din *Unimăt* un apostolier în preț de 13 cor. 92 bani. Dumnezeu sfântul primească acest dar, mulțumindu-i donatorului și pe această cale.

Din Copșa-mică ni-se scrie: La 6 l. c. a fost înmormântarea fruntașului țaran *Achim Coleșan*. Preotul *Iacob Terchila* a rostit o frumoasă vorbire, după care apoi cantorul *Nic. Ganea* a cântat duios și lin un vers de morți. — Deși *Copșa-mică* e comună ungurească, pușinii Români d'acolo țin cu tărie la vechile datini și pentru asta vrednici sânt de toată lauda.

În Dognecea — după-cum ni-se scrie — s'a alcătuit »*Corporațiunea lucrătorilor*». Statutele s'au înaintat deja ministrului spre aprobare. President interinal al corporațiunei este dl *Ioan Muntean*. Amănunte privitoare la scopul și felul acestei corporații — ne lipsesc încă.

Cultura mătăsei în Bănat. Din raportul comisarului ministerial *Paul Berezedy* despre rezultatul culturii mătăsei în 1899 în părțile sudice ale țării, estragem următoarele date: În anul 1899 s'au ocupat cu cultura mătăsei: în comitatul *Timiș* 9729 familii, în *Torontal* 15.117 și în *Caras-Severin* 4067. Câștigul producătorilor a fost: în comitatul *Timiș* 213.488 cor., în *Torontal* 458.510 cor., ear' în *Caras-Severin* 113.136 cor. În raport cu anul 1898 câștigul arată un plus de 100.000 cor. În curs de douăzeci ani, de când s'a introdus cultura mătăsei, respective a vermilor de mătăsa, din valorisarea mătăsei comitatul *Timiș* a realizat un câștig de 3,434.398 cor., comit. *Torontal* 3,418.276 cor., ear' comit. *Caras-Severin* 1,445.166 cor. În privința câștigului realizat prin acest ram de economie comitatul *Timiș* ocupă locul al doilea, urmând imediat după comit. *Bács-Bodrog*, care în acest restimp a realizat un câștig de 9,351.338 coroane.

Invitare. Școlarii și școlărițele dela școala română gr.-or. din *Lipova* invită la »*representațiunea teatrală*», ce o vor da Luni (a 2-a zi de Paști) seara, în sala din grădina *Bereriei*. Începutul punct la 8 ore seara. Se va juca piesa: »*Patimile, moartea și învierea lui Christos*», în 5 acte. După producțiune urmează *petrecere* cu joc.

† **Maria Moldovan.** Din *Turda* ni-se scrie, că înmormântarea v. d. protopopese, *Maria Moldovan*, mama redactorului *Silvestru Moldovan*, a fost foarte frumoasă și impunătoare. În mormântarea s'a făcut Marți, în 10 l. c. când a sosit trupul moartei la *Turda*. Dela gară răposata a fost transportată la biserică, însoțită de o mulțime mare, care forma un șir lung, în frunte cu 7 preoți, conduși de dl adm. protopopesc *T. Ciortea*. Dinsul a ținut o frumoasă predică, arătând în ce stă vrednicia omului pe pământ și luând iertăciuni duioase. La înmormântare a luat parte afară de popor toată inteligența română din *Turda* și unii și din jur, dând ultimul adio răposatei, care în mijlocul lor ca femeie fruntașă a trăit cu cinste și a muncit peste 30 de ani. Odihnească în pace!

Pentru Casa națională. Voiți o minunată garnitură de masă? În vitrina (fereasta) prăvăliei *Krassovsky* din *Sibiu* (str. *Cisnădiei*) atrage admirația tuturor o admirabilă expoziție de obiecte, cari cu drept cuvânt se întrec în frumuseță, elegantă și preț deosebit. Este expoziția câștigurilor *loteriei* pentru *Casa națională* a »Asociațiunei» noastre. O mulțime de câștiguri în preț total de 25.000 coroane. Între toate acestea, mai mult sânt admirate obiectele cari formează câștigul principal (în valoare de 10.000 coroane): o garnitură de masă cu o jardiniere mare, 2 jardiniere laterale, 2 platouri pentru bomboane, 2 girandole și un complet serviciu de masă pentru 12 persoane, toate din argint masiv. Voiți această minunată garnitură? *Vă costă numai o coroană!* Acesta e adevăratul preț al unui *los la loteria Casei naționale a »Asociațiunei»*.

Losuri se capătă la biuroul »Asociațiunei», la toate băncile și librăriile românești, cum și la trafici. Sortirea se va face la 31 Maiu în *Sibiu*.

Mort pentru fratele seu. *Vigilul Andreiu Papalacska* al cantonului dela *Vágfalva* azi e săptămâna primise veste, că fratele-seu e pe moarte și dacă voește să-l mai vadă odată viu se grăbească la el. Pentru-ca să ajungă mai de grabă în sat *vigilul* a voit să se urce pe un tren de povară care tocmai trecea în mers lin pe lângă canton. S'a prins cu mâna de grilaj și a dat să sară într'un vagon. Stândura ce servia de traptă la vagon fiind însă udă de ploaie, omul a lunecat și a căzut sub roate, cari i-au răscolit de tot capul de cătră trunchiu. Cadavrul i-a fost transportat la *Vágfalva*, unde a fost înmormântat împreună cu al fratelui seu, care într'aceea încă murise.

Deget aflat. Păpucarul *Ladislau Orosz* din *Budapesta* zilele trecute a aflat pe stradă un deget. L-a predat poliției, care acum caută să afle pe stăpânul degetului.

Bancă-model. La tribunalul din *Seghedin* se va pertracta în curând un monstru proces de furături și înșelătorii domnești. Nu mai puțin decât 147 defraudări și falsificări de acte publice apasă pe cinstea deregătorilor dela banca ungurească »*Apátfalvi takaré- és hitel-szövetkezet*», care va avè să dea seamă înaintea legii despre isprăvurile sale. La pertractare sânt citați 300 martori.

Foc cu moarte. *Vineri* după amiază un foc mare a mistuit casa unui biet locuitor din *Mehala* (lângă *Timișoara*) arzând în casă și un băiețel de cinci ani.

Visita la Berlin. Despre călătoria Monarchului la Berlin se mai scrie, că intențiunea *M. Sale* a fost adusă deodată la cunoștința ambasadurilor *Rusiei*, *Italiei* și a *Germaniei*, aflători pe lângă curtea dela *Viena*; și că pe lângă toate asigurările presei oficiale și a însuși împăratului *Wilhelm*, visita stă în legătură cu mari combinațiuni politice, în prima linie cu evenimentele cari în curând au să se desvolte în *Balcani*. Sigur că fără scop politic nu se face visita la Berlin.

Prețul bucatelor a fost în 17 l. c. în *Sibiu* următorul:

Grâul pe hectolitr (76—80 chilo) 10 cor. 40 bani până la 11 c. 60 b. — Sécara (66—70 chilo) 7 cor. 20 b. până la 8 cor. — Orzul 7 c. 50 b. până la 8 c. — Ovésul (42—48 kilo) 4 c. 20 b. până la 5 cor. — Cucuruzul (70—74 chilo) 7 c. 80 b. până la 8 c. 80 bani. — Cartofii (68—70 ch.) 2 cor. 30 bani până la 2 c. 70 bani. — Sămânță de cânepă (48—50 chilo) 8—9 cor.

În *Arad* măsura de câte 50 chilo-gramme a avut prețul: Grâul cel mai bun 6 c. 95 b. până la 7 c. 15 b. — Grâu mijlociu 6 c. 85 b. până la 6 cor. 90 b. Cucuruz 4 c. 65 b. până la 4 c. 70 b. — Sécară 5 c. 35 b. până la 5 c. 40 bani. — Orz 5 c. 30 b. — Ovés 4 c. 30 b. până la 4 cor. 40 bani.

Ghicitură.

Trei călători ajungând la o cămărușă au cerut de mâncare ouă ferte. Până s'au fert ouăle — călătorii osteniți au adormit. Dela o vreme s'a trezit unul. A împărțit ouăle în trei părți egale și partea ce-i venia lui a mâncat-o și apoi ear' s'a culcat. Mai târziu s'a trezit al doilea și acela neștiind că soțul seu 'și-a mâncat partea — ear' a împărțit ouăle 3 în părți. A mâncat partea lui și apoi din nou s'a culcat. Al treilea asemenea a făcut — când s'a trezit. Într'un târziu când s'au trezit toți trei deodată au aflat 24 ouă. Nevoind să spună nici unul ce-a făcut în vremea când ceialalți doi dormeau — au împărțit ouăle rămasse în 3 părți și le-au mâncat cu poftă.

Întrebarea este acum: Câte ouă au fost la început?

Între deslegătorii acestei ghicături, dar' numai cari sânt abonați, redacția »*Foii Poporului*» va sorta un exemplar din cartea »*Teara Noastră*» de *Silvestru Moldovan*.

R Î S.

Țineleo pipa.

Era bătrânul Țigan de moarte. Băiatul lui credincios chemă preotul să-l spovedească. Când fu gata cu spovada zise părintele: Nu-l pot cumineca, că nu deschide gura. Băiatul atunci ținând pipa dadei în mână îi strigă:

— Ha, dado, țineleo pipa! — Văzând Țiganul pipa, căscă gura.

— Bagă-i părinte cuminecătura, — strigă atunci coconul.

Impărt. de *Nicolae Pop*, inv. j.

De câți ani.

A mers Țiganul la asentare (numărul). Un doftor îl întreabă:

— Auzi Culo, știi tu de câți ani ești?

— Știu, Măria Ta, sărut tălpile, că aș fi de 21, dar' un an întreg am fost beteag rău și așa am rămas de 20.

Dela »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu».

Instințare. — (*Pădureți ieftini*).

Aducem prin aceasta la cunoștința celor interesați, că aici, la »*Economia de instrucție a comitatului Sibiu*» s'au pus în vânzare mulțime de *pădureți de altoit, meri și peri*, bine înrădăcinați și frumoși, de grosimea cerusei, cu preț foarte scăzut, și anume: 1000 bucăți cu numai 10 cor.

Doritorii se pot adresa, prin graiu viu sau în scris, la dl *Iuliu Schuster*, directorul amintitei »*Economii de instrucție*», piața tirgului de vite în *Sibiu*. *Sibiu*, 16 Aprilie n. 1900.

Comitetul central al »*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu*».

Dem. Comșa, V. **Tordășianu,**
președinte. secretar.

MAI NOU.

Rușii în Asia.

Cum marea împărăție *China*, (în *Asia*) stă tot mai rău, *Rusia*, care e mărginașă cu ea, a început să-și adune toate năile de războiu în apele chineze, ca să fie gata. *Germania* asemenea își trimite vapoarele acolo.

Dacă lucrurile se vor adevăra, se pot naște încercări serioase.

POSTA REDACȚIUNEI.

Is. D. în Frâua. Rînd pe rînd se va publica ce-i bun. »*Răvașul*» e scris din o carte, lucru, ce nu e iertat să-l faci, dându-l ca făcut de d-ta.

Versul în Vineria Paștilor (P. Cr. în H.) a sosit prea târziu și ni-se pare că nu d-ta l-ai făcut. De unde l-ai scris?

Abonentului nr. 3869. (G. M. cor.) E slab, nu s'a putut publica.

I. T. în Neț. Snoava e cam slabă; trimite altele dacă ai mai bune; pentru școala r. nu avem lipsă.

St. D. în Corn. S'a publicat o cronică în nr. trecut. Rău face preotul d-v. că are astfel de purtare.

P. Gr. în German Carte de felul acela nu se află. Du-tela *Caransebeș* și întreabă pe domni dela »*Severineana*», ori apoi scrie și aici la »*Concordia*». Înainte de a începe vânzarea trebuie să ceri dela fibiriu (pretorul) îngăduință de vânzare. — Venitul cimiterului este al aceluia al cui este cimiterul.

V. G. în Moșnița. Ne pare rău, dar' poesia de Paști e slabă și nu s'a putut publica; »*Betia*» se va publica.

Compătimitor, (*Târnava*). Scrisorile neisăcitate nu publicăm. Scrie-ne, să știm cine ești și că față de noi răspunzi despre adevărul celor scrise.

M. B. (Câmpul-Pânii). Poesia dedicată prințului e slabă. E frumos însă dela d-ta că cetești și te interesezi. N'ai voe să aduni povești și poesii populare?

N. R. în Săsciori. Publicarea se poate face numai pe bani, fiindcă și noi trebuie să plătim timbru. Odată publicat 80 cr., de trei-ori 2 fl. Trimite banii.

I. B. primar K. S. L. Instrucții tipărite nu avem. Adresează-te însă la reuniunea pompierilor din *Blaj* sau *Săliște* și la dl *Nicolae Murășan*, învățător în *Rodna* (O. Rodna).

P. Gh. în T. Povestea se va publica. Mulțumite.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrieu Baltes**.
Proprietar: Pentru »*Tipografia*» societate pe acțiuni: **Iosif Marschall**.

De vînzare.

Subscrisul am un taur de vînzare de rassa Pinzgau curat, de 2 ani și $\frac{1}{2}$, foarte bun de prăsilă și apt, de nu se poate să fie altul mai bun sau mai frumos. Doritorii de a cumpăra a se adresa sau a veni la

[20] 3-3

Simeon Pătrașcu Părău,
comuna Lancrăm, lângă Sebeșul-săsesc.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanul.

Acest op, care se extinde pe 216 pagine, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 1 cor. plus 20 fil. porto.

A apărut și se află de vînzare la Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— fiecare Român,
— luptător pentru
— dreptul național.

„TIPOGRAFIA“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu și se află de vînzare la autorul în Serajevo (Bosnia) Terensengasse nr. 8

Regulament de serviciu I. și III. parte

pentru școalele de șargi a armatelor comune ces. și reg. și a honvezimei reg. ung.,
compus de

Demetriu Bardosi,

primlocotenent ces. și reg. în regimentul de infanterie nr. 37.

Editura autorului.

→ Prețul unui exemplar 90 bani. ←

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut!

Bine apreciată
de întreagă
presa noastră.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevețească a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[8] 33—

